# РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

17 януари 2008 година *

По дело C-152/05

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 5 април 2005 г.,

**Комисия на Европейските общности,** за която се явяват г-н R. Lyal и г-н K. Gross, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

**Федерална република Германия,** за която се явяват г-н M. Lumma и г-жа C. Schulze-Bahr, в качеството на представители,

ответник,

* Език на производството: немски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н C. W. A. Timmermans, председател на състав, г-н J. Makarczyk (докладчик), г-н P. Kūris, г-н J.-C. Bonichot и г-жа C. Toader, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 28 юни 2007 г.,

постанови настоящото

**Решение**

1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като изключва в § 2, алинея 1, първо изречение от Закона за субсидиите за недвижимата собственост (Eigenheimzulagengesetz), в редакцията му, обнародвана в BGBl. 1997 I, стр. 734, изменен с Допълнителния закон за държавния бюджет за 2004 г. (Haushaltsbegleitgesetz 2004 г., BGBl. 2003 I, стр. 3076, наричан по-нататък „EigZulG“), възможността за недвижимото имущество, намиращо се в друга държава-членка, да се ползва субсидията за недвижима собственост, предоставяна на неограничено данъчнозадължени

лица за данъка върху доходите, независимо дали могат да получат подобна субсидия в другата държава-членка, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО.

**Германска правна уредба**

2 Съгласно § 1 от Закона за данъка върху дохода (Einkommensteuergesetz) в редакцията му, обнародвана в BGBl. 2002 I, стр. 4210 (наричан по-нататък „EStG“):

„(1) Физическите лица, които имат местожителство или обичайно пребиваване в Германия, са неограничено данъчнозадължени за данъка върху доходите […]

(2) Неограничено данъчнозадължени лица за данъка върху доходите са и германските граждани, които

1. нямат нито местожителство, нито обичайно пребиваване в Германия и

2. имат трудов договор с национално публичноправно юридическо лице и вследствие на това получават заплата от национална обществена каса, както и лицата, които принадлежат към тяхното домакинство, притежават германско гражданство или не получават доходи или получават само доходи, които се облагат единствено в Германия. Това се прилага само за физическите лица, които в страната, в която имат местожителство или

обичайно пребиваване, се облагат с данък върху доходите само при условията на ограничено данъчно облагане.

(3) По тяхно искане физическите лица, които нямат нито местожителство, нито обичайно пребиваване в Германия, могат също да бъдат неограничено данъчнозадължени лица за данъка върху доходите, доколкото получават национални доходи […]. Тази възможност се прилага само ако поне 90 % от доходите им през календарната година се облагат с германския данък върху доходите или ако доходите им, които не се облагат с германския данък, не надвишават 6 136 EUR за календарна година; този размер подлежи на намаляване, доколкото това е необходимо и подходящо с оглед на положението в държавата на пребиваване. […]“

3 § 1 от EigZulG предвижда, че лицата, които са неограничено данъчнозадължени за данъка върху доходите по смисъла на EStG, имат право на субсидия за недвижима собственост.

4 Съгласно § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG тази субсидия се предоставя в случай на построяване или придобиване на жилище в собствена сграда, намираща се на германска територия, или на собствено жилище, намиращо се на германска територия.

5 Съгласно § 4 от този закон правото на субсидия за недвижима собственост може да бъде упражнено само за календарните години, през които бенефициерът използва горепосоченото жилище за лични жилищни цели. Безвъзмездното ползване на жилището от член на семейството на бенефициера също е основание за предоставяне на горепосочената субсидия.

**Досъдебна процедура**

6 С официално уведомително писмо от 4 април 2000 г. Комисията уведомява Федерална република Германия за съмненията си относно съвместимостта на § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG с членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО. Федерална република Германия отговаря на това официално уведомително писмо с писмо от 30 май 2000 г.

7 На 16 декември 2003 г. Комисията издава мотивирано становище, с което отправя покана към Федерална република Германия да предприеме необходимите мерки, за да се съобрази с него в срок от два месеца, считано от получаването му. Тъй като не е удовлетворена от отговора на германските власти на това мотивирано становище, формулиран с писмо от 17 февруари 2004 г., Комисията решава да предяви настоящия иск.

**По иска**

*По допустимостта*

8 Федерална република Германия изтъква, че искът е отчасти недопустим, тъй като използвайки в официалното уведомително писмо думите „германско данъчнозадължено лице“, Комисията имала предвид само лицата с германско гражданство, данъчнозадължени за данъка върху доходите. Следователно Комисията не можела да разшири предмета на иска, като обхване положението на работниците с друго гражданство.

9 В това отношение трябва да се напомни, че макар предметът на предявения на основание на член 226 ЕО иск да се предопределя от предвидената в тази разпоредба досъдебна процедура, поради което официалното уведомително писмо, мотивираното становище и искът трябва да се основават на същите твърдения за нарушения, това изискване все пак не налага във всяка хипотеза пълно съвпадане на формулировката на тези актове, стига предметът на спора да не е разширен или изменен (вж. в този смисъл Решение от 18 юли 2007 г. по дело Комисия/Германия, C-490/04, Сборник, стр. I-6095, точки 36 и 37).

10 Освен това мотивираното становище трябва да съдържа последователно и подробно изложение на съображенията, довели Комисията до убеждението, че заинтересованата държава-членка не е изпълнила едно от задълженията си по Договора за ЕО. Обратно на това, официалното уведомително писмо не може да бъде подчинено на толкова стриктни изисквания за точност, тъй като то по необходимост може да представлява само първоначално кратко изложение на твърденията за нарушения. Следователно нищо не пречи на Комисията да изложи подробно в мотивираното становище твърденията за нарушения, които тя вече е изтъкнала по общ начин в официалното уведомително писмо (вж. Решение от 9 ноември 1999 г. по дело Комисия/Италия, C-365/97, Recueil, стр. I-7773, точка 26).

11 В случая обратно на това, което твърди Федерална република Германия, от официалното уведомително писмо не следва, че Комисията желае да ограничи предмета на спора до положението на германските граждани.

12 Всъщност, от една страна, в точка 3 от горепосоченото писмо Комисията се позовава по-специално на § 1, алинея 3 от EStG, който за целите на облагането с данък върху доходите засяга физическите лица, които нямат нито местожителство, нито обичайно пребиваване в Германия и които получават доходи в тази държава-членка, независимо от своето гражданство. От друга страна, в точка 5

от писмото Комисията уточнява, че според нея изключването на лицата, които се намират в условия на трансгранична мобилност, от ползването на субсидия за недвижима собственост е несъвместимо с принципа на свободното движение на хора съгласно членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО.

13 Тъй като предметът на спора не е изменен или разширен, а от официалното уведомително писмо за Федерална република Германия са видни елементите, необходими за подготовката на защитата ѝ, нейното възражение за недопустимост следва да се отхвърли и искът, предявен от Комисията, следва да се приеме за допустим.

*По съществото на спора*

14 В самото начало следва да се посочи, че с писмо от 4 януари 2006 г. Федерална република Германия уведомява Съда за приемането на 22 декември 2005 г. на Закон за отмяна на субсидията за недвижима собственост (Gesetz zur Abschaffung der Eigenheimzulage, BGBl. 2005 I, стр. 76).

15 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика, наличието на неизпълнение на задължения от държава-членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата-членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, и че последващи промени не могат да се вземат предвид от Съда (вж по-специално Решение от 19 юни 2003 г. по дело Комисия/Франция, C-161/02, Recueil, стр. I-6567, точка 6 и Решение от 18 юли 2007 г. по дело Комисия/Гърция, C-26/07, непубликувано в Сборника, точка 6). След като е установено, че Законът за отмяна на субсидията за недвижима собственост е приет след изтичането на посочения срок, той не следва да бъде взет предвид при разглеждането на настоящия иск.

16 От постоянната съдебна практика произтича, че макар прякото данъчно облагане да е от компетентността на държавите-членки, последните трябва да упражняват тази компетентност при спазване на общностното право (вж. Решение от 13 декември 2005 г. по дело Marks & Spencer, C-446/03, Recueil, стр. I-10837, точка 29; Решение от 26 октомври 2006 г. Комисия/Португалия, C-345/05, Recueil, стр. I-10633, точка 10 и Решение от 18 януари 2007 г. по дело Комисия/Швеция, C-104/06, Сборник, стр. I-671, точка 12).

17 Следователно трябва да се разгледа дали, както поддържа Комисията, EigZulG, и по-конкретно § 2, алинея 1, първо изречение от този закон, представляват ограничение на свободата на движение и на свободата на установяване на лицата, гарантирани от членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО.

18 Член 18 ЕО, който формулира по общ начин правото на всеки гражданин на Европейския съюз да се придвижва и да престоява свободно на територията на държавите-членки, се конкретизира в член 39 ЕО относно свободното движение на работници и в член 43 ЕО относно свободата на установяване (вж. Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 13; Решение по дело Комисия/Швеция, посочено по-горе, точка 15 и Решение от 11 септември 2007 г. по дело Комисия/Германия, C-318/05, Сборника, стр. I-6957, точка 35).

19 Следователно уместно е да се разгледа, на първо място, дали членове 39 ЕО и 43 ЕО допускат национална правна уредба като § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG, която обвързва предоставянето на субсидията за недвижима собственост, на която имат право по силата на § 1 от този закон неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите в Германия, с условието жилищата, построени или придобити от тези лица за лични жилищни цели, да се намират на германска територия.

20 В това отношение следва да се напомни, че независимо от своето местопребиваване и гражданство, всеки гражданин на Общността, който упражнява правото на свободно движение на работниците или на свободата на установяване и извършва професионална дейност в държава-членка, различна от тази по местопребиваване, попада, в зависимост от случая, в приложното поле на член 39 ЕО или на член 43 ЕО (вж. в този смисъл Решение от 21 февруари 2006 г. по дело Ritter-Coulais, C-152/03, Recueil, стр. I-1711, точка 31; Решение от 7 септември 2006 г. по дело N, C-470/04, Recueil, стр. I-7409, точка 28 и Решение от 18 юли 2007 г. по дело Hartmann, C-212/05, Сборник, стр. I-6303, точка 17).

21 Освен това всички разпоредби на Договора за ЕО, свързани със свободното движение на хора, имат за цел да улеснят гражданите на Общността при упражняването на професионална дейност от какъвто и да е характер на територията на Европейската общност и не допускат мерки, които биха могли да поставят в неблагоприятно положение тези граждани, когато искат да упражняват икономическа дейност на територията на друга държава-членка (вж. Решение от 15 септември 2005 г. по дело Комисия/Дания, C-464/02, Recueil, стр. I-7929, точка 34; Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 15; Решение по дело Комисия/Швеция, посочено по-горе, точка 17 и Решение от 11 септември 2007 г. по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, точка 114).

22 Разпоредбите, които възпрепятстват или обезкуражават гражданите на дадена държава-членка да напуснат своята държава по произход, за да упражнят правото си на свободно движение, представляват пречки пред тази свобода, дори ако се прилагат независимо от гражданството на засегнатите работници (вж. Решение по дело Комисия/Дания, посочено по-горе, точка 35; Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 16, Решение по дело Комисия/Швеция, посочено по-горе, точка 18 и Решение от 11 септември 2007 г. по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, точка 115).

23 В случая § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG поставя в неблагоприятно положение неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите в Германия, и които строят или придобиват за лични жилищни цели жилище, намиращо се на територията на друга държава-членка. Тази разпоредба не позволява на тези лица да получат субсидията за недвижима собственост,

докато лицата, които се намират в същото положение по отношение на данъка върху дохода и които в случай на построяване или придобиване на жилище решават да запазят или установят местожителството си на германска територия, имат право на тази субсидия.

24 При тези условия, както посочва генералният адвокат в точка 64 от заключението си, посочената разпоредба има възпиращ ефект по отношение на неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите в Германия, които са носители на правото на свободно движение, произтичащо от членове 39 ЕО и 43 ЕО, и желаят да построят или придобият жилище за лични жилищни цели в друга държава-членка.

25 Следователно като запазва ползването на субсидията за недвижима собственост за неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите в Германия, при условие че построеното или придобитото за лични жилищни цели жилище се намира на германска територия, § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG може да възпрепятства свободното движение на работници и свободата на установяване, гарантирани в членове 39 ЕО и 43 ЕО.

26 Съгласно постоянната съдебна практика обаче националните мерки, които биха могли да затруднят или да възпрепятстват упражняването на основните свободи, гарантирани от договора, могат въпреки това да бъдат допуснати, при условие че преследват цел от обществен интерес, че са в състояние да гарантират осъществяването на тази цел и че не надхвърлят необходимото за постигането ѝ (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 24 и Решение по дело Комисия/Швеция, посочено по-горе, точка 25).

27 В настоящия случай Федерална република Германия твърди, че условието, наложено в § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG, е оправдано от целта да

се насърчи строителството на жилища на нейна територия, за да се гарантира достатъчно предлагане на недвижима собственост. Във всеки случай обаче това условие надхвърля необходимото за постигането на преследваната цел.

28 Всъщност целта да се задоволи търсенето на жилища е също така постигната, ако неограничено данъчнозадълженото лице за данъка върху доходите в Германия, избере да установи местожителството си на територията на друга държава-членка, а не на германска територия (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 35).

29 От изложеното по-горе следва, че § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG представлява ограничение, забранено от членове 39 ЕО и 43 ЕО, и че твърдението на Комисията за нарушение, изведено от неизпълнение на задълженията, които произтичат за засегнатата държава-членка по силата на тези членове от Договора, е основателно.

30 На второ място, доколкото става въпрос за неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите в Германия и които не упражняват икономическа дейност, същото заключение се налага по аналогия на мотивите и по отношение на твърдението за нарушение, основано на член 18 ЕО.

31 Ето защо следва да се заключи, че като изключва в § 2, алинея 1, първо изречение от EigZulG възможността за жилищата, които се намират в друга държава-членка, да се ползва субсидията за недвижима собственост, предоставяна на неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО.

**По съдебните разноски**

32 По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на Федерална република Германия и последната е загубила делото, тя трябва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

**1) Като изключва в § 2, алинея 1, първо изречение от Закона за субсидиите за недвижимата собственост (Eigenheimzulagengesetz) в редакцията му, обнародвана през 1997 г., изменен с Допълнителния закон за държавния бюджет за 2004 г. (Haushaltsbegleitgesetz, 2004 г.), възможността за жилищата, намиращи се в друга държава-членка, да се ползва субсидията за недвижима собственост, предоставяна на неограничено данъчнозадължените лица за данъка върху доходите, Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си по членове 18 ЕО, 39 ЕО и 43 ЕО.**

**2) Осъжда Федерална република Германия да заплати съдебните разноски.**

Подписи